

Feria sexta post Letare

Infirmi venit. Quidam infirmatur in capite p sup
biam rē. Ido venit chris^{us} medic^{us} de studio pa
radisi ad visitandū. practicādū. ad sanandū ani
mas infirmas. Hanc visitationē petebat dauid
dicens. Memēto nrī dñe i beneplacito plī tui
visita nos i salutarī tuo. ps. cx viij. De ista p̄t di
ci thema de p̄nti. deus visitat plebem suā. Ter
tia visitatio erit de iusticia rigorosa. s. in die iudi
cij. ad instar regi q̄ venit ad visitandū p̄lm suuz
in ciuitatē inordinatā rebellē cuz magno exerci
tu gentiū armoz ad exaltandū bonos r ad hu
miliandū r puniendū malos. de ista visitatiōe
dicit p̄pha. in die illa visitabit dñs i gladio suo
duro grandi r forti. Isa. xxvij. Nota in die illa
scz iudicij v̄lis visitabit dñs in gladio suo quez
portauit nō in manu s̄ in ore ip̄i. p̄cedebat gla
dius ab vtraq; pte acutus vt in ip̄o p̄cutiat gen
tes. Apoc. xix. Nota ex vtraq; pte acutus. quia
scindet corpus r aiaz. modo qñ homo morit̄ in
iudicio p̄ticulari solum perdit animā. s̄ tūc scin
det vtraq; partē homis tam animā q̄ corpus.
Ad dextrā scindet quādo dabit sententiā p̄ bo
nis di. venite rē. Matth. xxv. ad sinistram qñ
dicet mal. discedite rē. Nota in gladio suo q̄tū
ad sententiā malozū. grandi q̄tū ad sententiā
bonozū. r forti q̄tū ad durationēz glorie siue
pene vel duro cōtra scz iudeos qui habēt p̄be
tias r non credunt. r grandi scz cōtra agarenos
qui sunt in magna multitudine. r forti cōtra ma
los xp̄ianos. De ista visitatiōe potest dici de fu
turo. Deus visitabit.

¶ Feria sexta post Letare.

Voce magna cla
mauit Lazare veni foras. Iohis. xj.
Hodie legitur euangelij de suscitati
tione lazari a xp̄o facta. de hoc erit p̄mo noster.
S̄ p̄mo salutē v̄go maria rē. Voce magna rē
Sc̄m euāgelijz hodiernū breuiter p̄tinet tres
causas mirabiles de suscitatiōe lazari. Prima
causa hūanitus retractiua. sc̄da causa meritalis
inductiua. tertia causa p̄ncipaliter effectiua. Et
de ista tertia dicit thema. voce magna clamauit
scz ihs. impando di. lazare veni foras. p̄ma cau
sa hūanitus retractiua ne scz xp̄s faceret istā su
scitacionē lazari fuit timor ap̄stoloz q̄ timebāt
ne lapidarēt in hierusalē r dissuadebāt chris̄to
ne iret bethanā vbi lazarus erat mortu^{us} que est
p̄pe hierusalēz. dic quomodo terra p̄missionis
erat diuisa i tres puincias scz in puinciā iudee
galilee r samarie. r i puincia iudee chris̄tus ha
bebat multos inimicos r multociēs voluerunt
euz interficere. eo q̄ rēphendebat peccata noto
ria r vicia phariseozū r p̄ncipum sacerdotuz. et
quādo pbabat suam diuinitatē. S̄ q; nōdū ve
nerat hora passionis sue nec erat tali morte mo
riturus. Ideo recessit de puincia iudee r venit

ad puinciam galilee vbi diligebat. Et interim
lazarus obiit i puincia iudee. p̄pter qd̄ diē chris̄
tus ap̄stolis. Tam^{us} iterum in iudeaz. de quo
ap̄stoli timētes dixerūt chris̄to. Rabbi nūc iu
dei q̄rebāt te lapidare r itez vadis illuc. Ecce h
causa humanit^{us} retractiua sed indirecte. qz hu
manū est timere mortē carnalē. Tūc chris̄tus di
xit eis quomodo lazarus eozū amicus erat mor
tuis. ideo volebat illucire. Et cōtra timorē illo
rum dixit eis: nōne duodecim hore sūt diei. si di
cat. r quomodo hoc ē ad p̄posituz. dico q; mul
tum bene. r fm quattuor intellect^{us} sacre scriptu
re. p̄mo fm intellectū litteralē quādo dixit chris̄
tus ista v̄ba. erat equinoctiū vernale. quia fuit
passus. xxv. marcij. r eadez die fuerat concept^{us}
xxv. die ante suaz passionē chris̄tus dixit ista ver
ba. Rōne. xij. rē. r tūc ad l̄raz dies habebat. xij
horas. qñ vellet dicere xp̄s ap̄stolis. vos debe
tis cogitare q; rancor siue mala voluntas iude/
ozum contra me iam est mutata. qz sicut dies et
tempus mutant̄ de hora in horā. ita etiā cor ho
minis mutat̄. quādo ergo iam trāsiuerūt nō so
lum. xij. hore sed plures dies. ideo rē. hoc dixit
xp̄s rēphendendo malā opinionē quā habebat
de iudeis. quoniam de p̄mo semp̄ debet homo
p̄sumere in meliorem p̄tem. iuxta illud Luc. vj
Nolite iudicare r nō iudicabimini. Sc̄da expo
sitiō. nonne duodecim hore rē. est allegorialis
qñ dictū r factū exponit̄ de hoc q; debet homo
credere. fm istaz expositionē xp̄s dicitur dies.
Nota quoniam sicut mane r vespere faciūt vnaz
diem. iuxta illd̄ Sc̄n. j. Factum ē vespere r ma
ne dies vnus. sic deus r homo faciūt vnā p̄
sonam xp̄i. mane qd̄ est p̄ncipium. sicut etiāz diui
nitas est p̄ncipium omniū rerū. Ego sum princī
pium qui loquor vobis. Ioh. viij. chris̄tus aut̄
vespere r finis omniū fuit inq̄tū homo. Qñ
deus fecit p̄ma die lumen. sc̄da firmamentū
tertia planetas. quarta solem et stellas. quinta
aues pisces et iumenta. sexta fecit hominem.
Quando ergo filius dei recepit humanitatem
tunc factum est vespere r mane dies vnus. id ē
deus et homo fact^{us} est vna p̄sona. vnde cantat
ecclia. Qui mane iunctū vespere diem vocari p̄
cipis. De isto die dicebat dauid deo patri. Or
dinatione tua p̄seuerāt dies. hec dies habet. xij
horas scz ap̄stolos. Luc. vj. Cum dies factus
esset scz chris̄tus. vocauit discipulos suos r ele
git duodecim ex ip̄is quos ap̄stolos noiauit.
hora p̄ma fuit scz petrus. r sic de alijs vt ibidez
patet in textu. Quādo ergo dixit. nōne duode
cim hore. id ē. duodecim ap̄stoli sūt diei. id est
chris̄ti. quasi diceret. Sicut hore non dimittunt
diem naturalē. nec dies horas. imo hore sequū
tur diem inseparabiliter. sic nec vos debet̄ me di
mittere nec ego vos qñ vos defendam. sicut fe
cit i nocte passionis quādo dixit iudeis. Si me

Sermo

queritis finite hos abire. **Joh. xvij.** Ecce dies id est. xps quomodo defendit horas. ideo dixit patri. pater quos dedisti mihi non pdidi ex eis quoniam **Joh. xvij.** Tertia expositio est tropologica. id est. moralis. **fm istam expositionem dies clara est penitentia. ratio. quia sicut culpa dicitur nox obscura. ita gratia ad quam venit homo per penitentiam dicitur dies. de hoc autoritas. Nox precessit dies autem appropinquat. Roma. xij.** hec dies habet duodecim horas scilicet duodecim opera penitentialia. **prima hora est peccatorum cognitio quasi hora prima. quia tunc incipit claritas diei. et gentes se mutuo cognoscunt. sic in peccatorum cognitione homo seipsum cognoscit. scda est cordis contritio. tertia emendandi propositio. quarta occasionum visitatio. quinta oris confessio. sexta corporis afflictio. septima spiritualis oratio. octava elemosinarum largitio. nona debitorum restitutio. decima iniuriarum remissio. undecima fame reparatio. duodecima eucharistie communio. De ista ergo die et horis dixit xps apostolis in euangelio. **nonne. xij. hore sunt in die scilicet penitentiae quas vos tenetis. seruatis et faciatis. Ideo non oportet vos timere de morte. quare subdit. Si quis ambulauerit in die non offendit. quia lucem mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit. quia lux scilicet gratia non est in eo etc.** Quarta expositio est anagogicalis ab ana quod est sursum. et gog ductio. quasi sursum ductio. quando dictum vel factum exponitur de sperando. **Et fm istam expositionem dies clara est gloria celestis. Ratio. quia ibi non est nox. nec tenebre. nec obscuritas ignorantie. imo quoniam anima intrat paradysum statim deus ostendit sibi vnum librum in quo clare scit et videt omnia. hic liber vite est xps qui habet duas cartas scilicet diuinitatis et humanitatis. de isto die glorie autoritas in psalmo. **Abeli est dies vna in atrijs tuis super milia. ex quo sequitur talis conclusio quod nullus sanctus potest stare in paradiso nisi per vnam diem. Hec vita nostra habet multos dies propter interpretationem noctis. Sed in paradiso nulla est nox sed spiritus est dies clarissima illuminata sole iusticie. hec dies habet duodecim horas. id est. xij. beatitudines scilicet quattuor anime. et quattuor corporis. et quattuor compositi. prima beatitudo anime est sapientia diuinorum. scda scientia creaturarum. tertia memoria preteritorum. quarta leticia vniuersorum. prima beatitudo corporis est impassibilitas. scda claritas. tertia subtilitas. quarta agilitas. Prima beatitudo compositi siue vite beate est concordia generalis. scda abundantia vtilium. tertia plena societas. quarta certa perpetuitas. **Erit dies vna que non est dominus. Zach. xiiij. vel si vis iuxta scdam expositionem allegoricam: dic quod dies clara est fides catholica: quando est sine errore. dubitacione. et falsa opinione. de quo apostolus Roma. xij. nox precessit. scilicet erroris tenebrarum et fallarum opinionum. dies autem appropinquat scilicet fidei catholice. hec dies ha-********

bet. xij. horas scilicet. xij. articulos fidei **fm numerum xij. apostolorum quod omnes sunt in credo in deum. Prima hora est de mundi creatione. ibi. credo in deum patrem omnipotentem etc. Nam horarum nesciuerunt philosophi quod posuerunt mundum ab eterno. scda de filij dei eterna generatione. ibi. et in ihm xpm filium eius unicum dominum nostrum. qui generatur a patre ut radius a sole etc. Tertia de filij dei incarnatione. ibi. qui conceptus est de spiritu sancto. natus ex maria virgine. ad instar radij solis per fenestras vitrea transiens quam non rumpit. Quarta de xpi passione. ibi. passus sub potio pylato crucifixus mortuus et sepultus. ne aliqui sibi credentes et obediens paterentur in furca inferni. Quinta de sanctorum patrum liberatione. ibi. Descendit ad inferos. scilicet ad liberandos sanctos patres. Sexta de xpi resurrectione. ibi. tertia die resurrexit a mortuis. Septima de eius mirabili ascensione. ibi. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Octava de eius ad iudicium aduentu. ibi. Inde venturus est iudicare viuos et mortuos. id est. bonos et malos. Inde venturus scilicet de dextera dei patris. Nona de spiritus sancti spiratione qui procedit a patre et filio. sicut calor a sole et radio. ibi. credo in spiritum sanctum. Decima de vniuersali ecclesie autoritate quam oportet credere. quia ecclesia vniuersalis errare non potest in his que fidei sunt dicente xpo petro **Ego rogavi pro te petre ut non deficiet fides tua Luc. xxiij. hoc non dixit xps petro in quantum erat persona particularis sed in quantum erat papa persona communis. ibi. Credo in sanctam ecclesiam catholicam. id est. vniuersalem. Undecima est de sacramentorum sanctificatione quibus sacramentis anima sanctificatur. ibi. sanctorum scilicet sacramentorum comunione remissionem peccatorum. Duodecima est de vniuersali omnium resurrectione. ibi. Carnis resurrectionem et vitam eternam amen. **Quia ergo xps dicit apostolis. nonne. xij. hore sunt diei. quasi diceret. Quid timetis vos mortem temporalem cum sitis fortes in fide. secus de illis qui moriuntur sine fide et in errore. ideo dicit xps. qui ambulat in die scilicet fidei. non offendit scilicet cadendo in infernum. Ecce quomodo fuit remedium contra causam retractiuam. **Detur hominibus consiliuz quod dicant quolibet die credo. et vosmetipsos temptate si estis in fide spiritus vos probate. ij. Cor. vlt. scda causa fuit meritalis et inductiua. hec fuit charitas siue dilectio quam christus habebat ad lazarum discipulum suum et ad mariam et martham sorores eius. et reuerso **ideo traxerunt eum ad instar candelae fumantis que trahit ad se lumen alterius candelae propinque et hoc naturaliter quia corda eorum erant ut lucerna fumans. **ideo traxit illud lumen de quo **Joh. j. Erat lux vera que illuminat omnem hominem. ve. i. hunc mundum etc. Ecce hec causa inductiua de qua euangelicis sic dicit. venit itaque ihesus in bethania et inuenit eum ibi. dies iam in monumento habentes. vsque et turbauit seipsum et infremuit spiritum. sicut faciunt homines**************

3a ho

2a

3a

2

6

1

8

9

10

*Antiquus
Agustinus dicit in
sermone de vniuersali ecclesia*

11

12

copuluz

Feria sexta post Letare

et turbauit se se3 ostendendo tristitia3 in facie et fleuit non solum ex cōpassione marie et marthe sed etiam ex suscitatione ipsius lazari que3 educurus erat de statu peccabilitatis in quo erat. ad statum peccabilitatis. Quonia3 in xp̄i passione etiam peccauit. qz perdidit fidem de xp̄o. Ecce causa inductiua q̄ dicit meritalis qz dilectio lazari et sorozū eius ad christum erat merito3ia. Moraliter. Notandū est h̄ q̄ in istis v̄bis cuz dicit. diligebat iesus marthā et sorozem eius et lazari. insinuat q̄ tria genera psonarū diliguntur a christo p̄ istas significata. primo personas pure cōtinentes. secūdo psonas digne penitentes. tertio personas iuste p̄sidentes. Primo christus diligit personas pure cōtinentes qd̄ ostēditur ibi. diligebat iesus martham que semp fuit v̄go pura et continens. Sūt tamen hic notandi tres gradus cōtinentie. Primus ē cōiugalīs q̄ est inter virum et vxozem v̄antes modū et fidelitatem sibi inuicem. Ido dicit paulus honorebile cōnubium in omnib⁹. s. seruando modū. et thorus imaculatus se3 seruando fidem. fornicatores enī et adutores iudicabit domin⁹. heb. vi. Secūdo gradus est cōtinentie vidualis et iste ē melior quādo cauet vidua ab illo actu. qz deus non vult nisi inter virū et vxozem. vñ apostolus. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatiōe. ij. Tim. vi. iij. Tertius gradus est puritas v̄ginalis que ē melior alijs qui est nūq̄ sensisse illud op⁹ nec corde desiderando. nec ore loquendo. nec opere tāgēdo etc. Et in isto gradu erat martha. ideo tm̄ diligebat a christo. De his tribus gradibus dicit Beda. Bona ē castitas cōiugalīs. melior vidualis. sed optima puritas v̄ginalis. Secūdo dominus diligit psonas penitentes qd̄ ostenditur ibi. diligebat iesus mariā magdalenas que fuit penitens quā domin⁹ xp̄s dilexit magis post penitentiā q̄ ante iuxta parabolā. Luc. xv. Quis ex vobis habet centum oues et pdiderit vnā ex illis. nōne dimittit nonagintanouē in deserto et vadit ad illam que perierat donec inueniat eaz. Et cū inuenerit imponit in humeros suos gaudens et veniens domū conuocat amicos et vicinos suos dicēs illis. Rogratulumini mihi qz inueni ouem meam quaz pdiderā. dico vobis ita erit gaudiū sup vno peccatore penitentiā agente etc. Nota imposuit humeris et hoc quādo in humeris portabat crucē tunc factus ē p̄ncipat⁹ ei⁹ sup humerū eius Esa. ix. Tertio diligit deus psonas iuste p̄sidentes qd̄ ostendit ibi diligebat ihs lazari q̄ fuit p̄sidentis et domin⁹. iij. p̄tis ciuitatis hierusalē dic quomodo domini et plati diligunt a domino quādo intrant per portas. Secūdo viuūt honeste postq̄ sunt intus et curant plus de animab⁹ q̄ de redditib⁹. Tertio quando diuidūt redditus i tres ptes. p se. p familiā

et p egenis. tales sunt iuste p̄sidentes. secus d̄ illis qui non intrant p portam sed saltant p rāpī nam vel symoniā. domini autē tēporales solum p̄cipiendo iusticiam et elemosynā possunt saluari. quonia3 in iudicio non q̄ret christ⁹ a dominis tēporalibus. si dixerūt horas si ieiunauerūt S3 q̄ret ab eis si fecerunt iusticiā de criminosis. Si cōseruauerūt populū i pace. Si correxerūt peccata notoria. S3 multis dominis accidit vt stulto qui coopuit se de scuto non tamen ab illa pte vnde sagittabat sed ab alia. Sic multi domini ponūt scutuz deuotionis sibi sed non in illa pte vnde veniūt sagitte rephēnsionis. Qui dicit horas audiunt missas multas. sed non curāt de iusticia et pace. nec de correctione peccatoz a christo: cū tamē sint de hoc rephēnsiui. De dilectione ad bonos dominos. autoritas. Cor meuz diligit p̄ncipes. Iudic. v. Tertia causa suscitationis lazari p̄ncipaliter effectiua fuit xp̄i potestas et autoritas eius p̄ceptum et impiuz. de quo thema. voce maḡ clamauit. lazare veni foras. Dic historiam euāgelij ab illo. iesus venit ad monumentū quod erat spelūca et lapis supposit⁹ erat etc. vsq̄ ad finē. In hac suscitatione lazari christus seruabat sibi q̄nq̄z cerimonias. Prima fuit quādo fecit aperire sepulcrū dicens. tollite lapidem. Cui dixit martha. domine iam fetet q̄driuanus est. totaliter scaturisat d̄ vermibus. ad quam christus dixit. Nōne dixi tibi. si crederis videbis mirabilia dei. Secunda cerimonia quādo ihs eleuauit oculos versus celuz et dixit pater gratias ago tibi quonia3 audisti me. Ego autez sciebam quia semp me audis. sed p̄opter populū qui circūstat dixi vt credāt. quia tu me misisti. in q̄tum homo est minor patre. ideo orabat. quia in q̄tum deus non oportebat. Tertia cerimonia q̄ voce magna clamauit Lazare veni foras. et nō loquebatur corpori corrupto. qz nihil audiebat. sed loquebatur anime in limbo sanctorū patrū existenti vt credit. quia sanctus homo erat. et statim prodijt foras. Quarta cerimonia quādo dixit. soluite euz. quia erat ligat⁹ in istis in manib⁹ et pedibus sin morem iudeoz. Quinta cerimonia dum dixit. finite cum abire. multi ergo ex iudeis qui viderant que fecit ihs crediderunt i eum. q̄dam autem ex ip̄is abierūt ad phariseos et dixerunt eis q̄ fecit iesus Moraliter in his q̄nq̄z cerimonijs ostendit christus qualiter suscitandus est peccator d̄ morte culpe ad vitam gratie per penitentiā. primo monumentum debet aperiri. ibi. tollite lapidem etc. In sacra scriptura corpus peccatoris dicit eē mouementū. Ratio. quia ad extra est pulchrū et depectum ad instar monumenti. sed ad intra ē turpe et fetidum et plenum corruptione in q̄ iacet mortua anima. ideo dicit christ⁹ peccatozib⁹. ve vobis qui similes estis sepulcris dealbat⁹ q̄a foris

Quis est voluntas
Dei.

castitas

Sermo

apparent hominibus speciosa. intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia. **Matth. xxiiij.** Sic primo de religiosis qui ad extra portant habitus honestatis. sed intus pleni sunt omni dolo. Idem de presbyteris ad extra portant suppellicium albu sed intra est corruptibilitas. Idem de laicis tam viris quam mulieribus. **Primum** ergo quod est faciendum si mortuus scilicet spiritus debet suscipi est aperire sepulcrum quod sit in oris confessione scilicet tollere lapidem magnum et durum et verecundie. **Quod** sunt qui nolunt istum lapidem amovere. nec sepulcrum aperire ad clare profitendum peccata. sed volunt palliare peccata ut mulieres. **Idem** plures damnantur ex hoc. **Ecce** quare christus dixit. tollite lapidem. **Respondit** martha. domine fetet. quadriduanus est. id est. peccauit cogitatione. locutione. opere. et obmissione. et tantum exhibet fetorem quod omnes claudebant sibi nasum nisi christus qui stabat ac si nihil sentiret. in quo instruitur confessorum quod quando audiunt peccata fetida et graua non ostendant fastidium. nec expuendo. nec suspirando ne peccator verecundetur et non audeat dicere peccata dicendo. quod faceret si dicerem aliqua peccata maiora sed debet audire patienter et cooperire faciem. et ipsi animare ut dicat peccata et non verecundetur. **Idem** dicit scriptura confessori **Deut. xxiiij.** Non abominaberis idumem. id est. peccatorem sanguinolentum. quia frater tuus est. nec egyptium. id est. peccatorem tenebrosu. quia fuit peccator. **Idem** apostolus. **Debe** mus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere. **Roma. xv.** Et de illis qui profitentur peccata eorum clare potest dici illud. sepulcrum patens est guttur eorum. **ps. v.** **Secunda** cerimonia fuit quando christus post apertionem sepulcri orauit. in quo ostendit quod facta confessione confessor debet orare dicendo. **Miserere** tui omnipotens deus etc. absolutionem etc. **Domine** ihesu christe etc. et sic cor peccatoris disponitur ad contritionem et ad bonum propositum abstinendo a peccatis. **Ja. v.** Confitemini alterutrum peccata vestra scilicet laici presbyteris et orate pro inuicem ut saluemini. **Tertio** christus clamauit voce magna lazare veni foras. extra monumentum quod est ad corpus. et extra infernum quod est ad animam. **Sic** peccator ad vocem confessoris penitentiam iniungentis debet exire foras extra dimittendo peccata. quia alius non est absoluendus. et anima exit extra infernum cui obligabatur pro culpa si seruat penitentiam alius non. vnde **Luc. xiiij.** dico vobis nisi penitentiam habueritis omnes simul peribitis. **Quarta** cerimonia christus dixit. soluite eum hec solutio fit a confessore quando absoluit peccatorem dicendo auctoritate domini nostri ihesu christi. et nobis commissa ego te absoluo etc. vnde de hac solutione dicitur confessoribus. **Quodcumque** solueritis super terram scilicet vos confessores. erit solu-

tum et in caelis. et quodcumque ligaueritis super terram erit ligatum et in caelis. **Matth. xvij.** hec ligatio est iniunctio penitentiae. **Quinta** cerimonia. **Sinite** eum abire sic. scilicet si penitens non potest portare magnam penitentiam date ei paruum. quia melius est cum parua penitentia remittere ad purgatorium quam cum magna ad infernum. et hoc dicitur contra illos confessores. qui nimis magnam penitentiam iniungunt. de quibus dicitur **Matth. xxiiij.** alligant onera graua et importabilia humeris hominum. potest etiam aliter intelligi sic. **Multi** sunt soluti a confessore et a vinculis peccatorum qui non sinunt abire ut complerent penitentiam. quia vir impedit uxorem et conuerso socius socium. et pater filium. et conuerso nullus debet impedire penitentiam alterius nisi forte esset preiudicatum quibus dixit christus: ve qui clauditis regnum celorum ante homines vos non intratis nec introeuntes finitis intrare. **Matth. xxiiij.**

Subbato post Letare.

Sermo apprehen-
dit eum. quia nondum venerat hora eius **Joh. viij.** Sanctum euangelium hodie num continet unam magnam disputationem quam habuit christus cum iudeis in qua christus posuit veram conclusionem. Contra quam iudei arguunt per contradictionem. replicant per inuasionem volentes christum capere. **Sed** dicit thema quod nemo apprehendit eum etc. **Dico** primo quod in dicta disputatione christus posuit veram conclusionem dicens coram populo. **Ego** sum lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen vite. **Hec** conclusio habet tres partes. **Prima** quod christus in dicta conclusione ponit tres excellentias legis euangelice supra legem moysaycam. scilicet in generalitate. in claritate. et in utilitate. **Prima** excellentia legis euangelice est in generalitate siue vniuersalitate. **Quonia** lex moysi particularis fuit. quia solus fuit data particulari et certo populo scilicet filiis israel. quia alie gentes mundi non obligabantur ad dictam legem nec peccabant non seruando illam legem. **Ratio.** quia illa lex fuit solum data in populo ex quo deus promissit abrae ysaac et iacob quod messias in quantum homo descenderet ab eis. et ergo illam generationem voluit priuilegiare. ordinare. instruere. et reformare. **Idem** de eis precepta ceremonialia ut essent bene ordinata erga primum. et iudicialia et moralia ut essent bene disposita erga deum et seipos. **Idem** dauid dicit. **Qui** annunciat verbum suum iacob iusticias et iudicia sua israel. nota vobis illud de quo **Joh. j.** Verbum caro factum est. et iusticias et iudicia sua israel scilicet populo iudaico. **Non** fecit taliter omni nationi et iudicia sua non manifestauit eis. alijs scilicet a iudeis. **ps. cvij.** **Ecce** hoc particularitas